

Handläggare: Richard Hultman
Telefon: 508 03 371

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015 Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner underlag till budget 2013 med inriktning 2014-2015 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering i detta ärende.

Christina Heglert
t.f. Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Under planperioden arbetar nämnden med ett antal satsningar inom prioriterade verksamhetsområden vilket framgår av ärendet nedan. Parallellt med detta fortsätter nämnden det systematiska arbetet med att utveckla förvaltningens organisation utifrån rådande förutsättningar.

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomi och verksamhet för en period av tre år där det aktuella budgetåret utgör periodens första år. Med anledning av detta ska nämnderna analysera den kommande perioden och utifrån stadsledningskontorets anvisningar inkomma med ärenden som utgör underlag till kommunfullmäktiges budget.

Långsiktigheten i stadens planering ska förstärkas. Det gör den genom att även periodens år två och tre ges stor tyngd liksom att hänsyn tas till Vision 2030.

Av nämndens ärende ska det framgå vilka frågor som påverkar verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Denna analys ska ta sin utgångspunkt i omvärldsförändringar och följdförändringar i den egna verksamheten. Slutsatserna i underlagen ska användas i det kommande budgetarbetet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom den strategiska staben i samarbete med övriga avdelningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen hänvisar till nedanstående text.

Bilaga

SLK:s blankettset

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Stockholm ska vara attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Med anledning av kommunfullmäktiges inriktningsmål kommer nämnden under perioden att göra följande satsningar för att bidra till måluppfyllelsen:

- Utveckla samhällsplaneringen i stadsdelen
- Utveckla samverkan med föreningslivet genom bl.a. föreningsbidrag
- Utveckla medborgarkontorets roll
- Delta i de sociala insatsgrupperna
- Genomföra föräldrasamtal då ungdomar har använt droger, begått brott eller då oro finns för ungdomen
- Arbeta mot självförsörjning genom arbetslinjen
- Driva hemlöshetsprojektet
- Skapa sommarjobb till stadsdelens ungdomar

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Med anledning av kommunfullmäktiges inriktningsmål kommer nämnden under perioden att göra följande satsningar för att bidra till måluppfyllelsen:

- Öka brukarnas kunskap om valfrihet inom de verksamheter där valfrihetssystem finns
- Kompetensutveckling inom demenssjukdomar m.m.
- Kvalitetshandböcker tas fram inom äldreomsorgen och funktionshinder
- Värdegarantier för äldre
- Arbetet med anhöriga till äldre utvecklas
- Samverka med landstinget för att utveckla LSS-boenden
- Uppföljningen av familjehemmen utvecklas
- Utveckla beroendevårdens öppenvård
- Delta i PiM – Praktisk IT och mediekompetens i förskolan
- ABC – Alla Barn i Centrum, generellt föräldrastöd inom förskolan
- Implementera den nya skollagen och den reviderade läroplanen för förskolan
- Öka andelen förskolelärare
- Förskolan utvecklar mål- och resultatstyrning
- Fokusera på de 100 mest kostsamma hushållen inom ekonomiskt bistånd

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Med anledning av kommunfullmäktiges inriktningsmål kommer nämnden under perioden att göra följande satsningar för att bidra till måluppfyllelsen:

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

- Utveckla analysen av brukarundersökningar, indikatorer, revisioner, RISK m.m.
- Utveckla förvaltningens externa kommunikation
- Arbeta med friskvård och medarbetarskap
- Utveckla ledarskapet
- Projektet verksamhet och hälsa
- Driva Leanprojekt
- Genomlysas arbetssätt

2. Nämndens verksamhetsområde

2.1 Förskoleverksamhet

Den första juli 2011 antogs en ny skollag och reviderad läroplan för förskolan. Lagförändringen och införandet av förtydligat styrdokument ställer förändrade krav på verksamheten, förskolechefens ansvar och roll.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Under 2011 fanns det i stadsdelsområdet 3 138 barn i åldrarna 1-5 år. Av dessa var 2 205 inskrivna i förvaltningens förskoleverksamheter, vilket motsvarar cirka 70 % av åldersgruppen. Enligt SWECO:s befolkningsprognos 31 december 2010 beräknas antalet barn i förskoleåldern minska med cirka 67 barn fram till 2015.

Utifrån nämndens analys kommer ett ökat platsbehov främst finnas i Solhem, Flysta och Bromsten där ökningen beräknas till totalt cirka 100 barn beroende på inflyttning i nyproducerade bostäder. I Tensta minskar behovet av platser beroende på att antalet barn minskar. Antalet utbetalda vårdnadsbidrag antas inte öka fram till 2014 med utgångspunkt i de senaste två årens utveckling. Under 2011 betalades 147 hela vårdnadsbidrag och 33 halva vårdnadsbidrag ut att jämföras med 2010 då förhållandet var 143/35. Flertalet utbetalade vårdnadsbidrag är till familjer boende i Tensta.

Av tabellen nedan framgår befolkningsutvecklingen i stadsdelen Spånga-Tensta. I denna tabell ingår inte den förmodade anhöriginvandringen som förväntas utifrån förändrad lagstiftning. Detta kommenteras vidare i kapitel 2.8.

År	S:a barn 0-5 år	Åldersgrupp 0 år	Åldersgrupp 1-5 år
2011*	3 702	564	3 138
2015	3 633	554	3 079
2020	3 749	612	3 137

* Faktiskt antal. Övriga uppgifter utgår från SWECO:s befolkningsprognos 31 december 2010.

För att ge samtliga förskoleenheter möjlighet att uppfylla kommunfullmäktiges mål behövs en fortsatt utbyggnad av förskolelokaler i främst Solhem, Bromsten och Flysta.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Pedagogisk utveckling

Utifrån nämndens analys av förskolornas verksamhetsberättelser samt Skolinspektionens tillsyn 2011 kommer det pedagogiska utvecklingsarbetet inriktas på att fördjupa kunskaperna i förskolans förtydligade läroplan. Ett långsiktigt jämställdhetsarbete påbörjas också samtidigt som det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter med fokus på att utveckla bedömningsverktyg för hur väl pedagogerna stödjer barns läroprocesser. Alla pedagoger ska ha en god kompetens så att varje barn i behov av särskilt stöd så långt det är möjligt kan inkluderas i de ordinarie grupperna. Föräldrasamverkan är ett prioriterat område som kommer att ges fokus bland annat genom att fortsätta erbjuda föräldrar att delta i ABC:s (Alla Barn i Centrum) samtalsgrupper.

Personal

För att höja kvaliteten på verksamhetens pedagogiska innehåll ska andelen förskollärare öka. Tabellen avser andel förskollärare i förhållande till barnskötare inom förskoleverksamheten.

År	Andel förskollärare
2008	36,8
2009	41,7
2010	36,6
2011	38

I den reviderade läroplanen tydliggörs förskollärarens ansvar för det pedagogiska arbetet i barngruppen och därmed ökar också kravet på andelen anställda förskollärare. Förvaltningen kommer att upprätta en långsiktig rekryteringsplan med syfte att säkerställa och höja andelen förskollärare. En inventering av behov och prioritering av insatser kommer att ske för att stödja förskolans ledarskapsutveckling. Ansökningar till den statliga rektorsutbildningen kommer inom perioden prioriteras för de förskolechefer som ännu ej genomgått den.

Förskolorna satsar på kompetensutveckling för att på ett systematiskt sätt stärka medarbetarna i sitt uppdrag. Ett utvecklingsarbete i mål och resultatstyrning pågår för att säkerställa att verksamheten styr mot nationella mål. Syftet är att utveckla de pedagogiska processerna i förskolan genom att bedöma måluppfyllelse i läroplanens strävansmål. Redovisning av kvalitetsarbetet ska ske på ett sådant sätt att det utgör underlag för bedömning av kompetens, samt pedagogernas utvecklingsbehov. Planerad vidareutbildning inom förskolelyftet, barnskötare till förskollärare och av pedagoger inom bland annat naturvetenskap, matematik och språkutveckling, samt utbildning i PIM, praktisk IT och mediekompetens. Förvaltningen deltar i ett EFS-projekt med syfte att sänka sjukfrånvaron och öka kunskapen om varje individs möjlighet att påverka sin egen hälsa.

Ekonomi

Under planperioden bedöms antalet barn inskrivna i stadsdelens förskoleverksamheter minska med 67, vilket uppskattningsvis kan leda till ett intäktsbortfall på 6,3 mnkr årligen. En ökad driftkostnad kan också förväntas under perioden, främst beroende på ökade hyreskostnader till följd av nödvändig nyproduktion av förskolor.

Förskolans organisation har utvecklats och förändrats vilket ställer ökade krav såväl pedagogiskt som ekonomiskt. Fluktuationen av barn i de olika delarna av stadsdelen är ojämn, vilket gör att antalet lokaler i Tensta måste minska medan det i Spånga finns ett stort behov av utbyggnad. De nyproducerade lokalerna förväntas leda till högre driftkostnader under planperioden som nämns ovan.

Prioriteringar och effektiviseringar

Efter den organisationsförändring som genomfördes under 2011 förväntas de nya stora enheterna uppvisa en stabilare ekonomisk och pedagogisk bärighet samt kvalitativ likvärdighet. Med utgångspunkt i att barnantalet kommer att öka i vissa delar av stadsdelen och minska i andra genomförs en effektivisering av lokaler i förhållande till behovet av platser.

Förvaltningen kommer också att åtgärda de av Skolinspektionen identifierade bristområdena och fortsätta arbeta med mål och resultatstyrning inom förskolan. Med utgångspunkt i brukarenkäternas resultat kommer ett utvecklingsarbete att genomföras med syfte att öka föräldrars nöjdhet med förskolan. Att synliggöra kommunal förskoleverksamhet kommer att prioriteras samtidigt som samarbete kommer att inledas med fristående verksamheter. Förskolorna kommer med början från och med 2012 delta i utbildning i praktisk IT och mediekompetens (PIM), utbildningen kommer att genomföras till 2014. Stadsdelen utbildade under 2011 två pedagoger inom NTA, Naturvetenskap och Teknik för Alla. Under perioden kommer stadsdelen att tillsammans med fyra andra stadsdelar bygga en organisation för NTA Förskola.

2.2 Verksamhet för barn och unga

Alla verksamheter bedrivs med syftet att skapa en meningsfull och strukturerad fritid för unga, främst genom att skapa goda relationer mellan barn, ungdomar och vuxna. En utökad samverkan mellan alla ingående aktörer, där även föräldrar ingår, är central för att skapa goda förutsättningar för stadsdelens barn och ungdomar. För att åstadkomma detta utvecklar stadsdelen i samarbete med både interna och externa aktörer arbetssättet ”SamTidigtFörSt” för att utveckla samverkansformer inom en rad olika projekt. Förvaltningen har en styrgrupp för ”SamTidigtFörSt” som leder det långsiktiga och förebyggande arbetet. Styrgruppen koordinerar förvaltningens resurser kring ungdomsarbeten.

Den öppna fritidsverksamheten omfattar kolloverksamhet, ett ungdomshus, en fritidsgård, två träffpunkter för ungdomar och tre parklekar. Verksamheterna är öppna för stadsdelens ca 8 000 barn och ungdomar mellan 6 och 19 år. Behovet av Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

öppen fritidsverksamhet förväntas öka med anledning av förändrad lagstiftning för anhöriginvandring. Förvaltningen har också ett omfattande samarbete med flera ideella föreningar som bidrar till en omfattande dagkolloverksamhet.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Fritidsverksamheten för barn och ungdom är väl utbyggd i förhållande till efterfrågan och geografiskt bra spridd i stadsdelen. Parklekarna i stadsdelen kommer att ändra sina öppettider för att på ett bättre sätt vara tillgänglig för en större grupp besökare.

Med hänvisning till nedanstående tabell bedöms antalet besökare fortsätta att öka. I tabellen nedan redovisas antal besök på fritidsgårdar, ungdomshus, träffpunkter respektive parklekar.

År	Fritidsgårdar, ungdomshus, träffpunkter, antal besök	Parklekar, antal besök
2007	71 900	79 800
2008	73 400	87 100
2009	75 500	70 000
2010	44 817*	80 533
2011	45 000*	92 200

*Statistiken för 2010 och 2011 är inte jämförbar med tidigare års siffror på grund av ändrade uppföljningsmetoder.

Ekonomi

En ökad kostnad för fritid och preventionsarbete beräknas under planperioden. Kostnadsökningen beror främst på det utvecklingsarbete som pågår för ungdomar i syfte att meningsfull och strukturerad fritid ska leda till färre unga som hoppar av utbildning och jobbtorg. En utökning av parklekarnas öppettid och uppdrag är under utveckling, där målgruppen 12-3 år står i fokus. Det strukturerade förebyggande arbetet inom förskolan och den öppna fritidsverksamheten, Trygg i Tensta, Tensta Against Crime och SamTidigtFörSt förväntas öka tryggheten i stadsdelen.

Prioriteringar och effektiviseringar

En nära samverkan med föräldrar måste starta under barnens tidiga år för att ett gott förtroende ska finnas om barnet senare under uppväxten hamnar i svårigheter. En vanlig metod för samverkan är föräldraseminarier på olika modersmål. Detta underlättar diskussioner om föräldraskapet och bygger upp det ömsesidiga förtroendet.

Ungdomar med funktionsnedsättning kommer under perioden att erbjudas gruppverksamheter. Ungdomarna kommer att ges möjlighet att delta i grupper som är skapade utifrån gemensamma intressen men också ha tillgång till övriga öppna fritidsverksamheter. För att möjliggöra detta kommer en utbildning att genomföras

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

för alla medarbetare som arbetar med ungdomar med funktionsnedsättning och medarbetare i öppen fritidsverksamhet.

Inom gruppen unga vuxna (20-30 år) finns personer som inte har arbete, studerar eller är i annan sysselsättning. Denna grupp utgör en stor utmaning för stadsdelsområdet såväl ekonomiskt som socialt. För att möta detta kommer metoder och arbetssätt att utvecklas för att inkludera denna grupp i förvaltningens förebyggande arbete.

2.3 Kultur och föreningsverksamhet

Stadsdelsförvaltningen har tillsammans med Kulturförvaltningen tagit fram ett förslag till gemensam strategi för verksamheter i Tensta inom kultur-, fritids-, och sociala området. Strategierna utgår från Tenstas unga befolkning. Ett av målen är att uppnå en helhetssyn på barn och unga för att gemensamt bygga attraktiva verksamheter med långsiktig utveckling.

2.4 Äldreomsorg

Äldre ska känna sig trygga och omsorgen om äldre ska präglas av respekt, integritet och självbestämmande. Stadsdelsnämnden tillhandahåller hemtjänst, biståndsbedömd och öppen dagvård, anhörigstöd, uppsökande verksamhet, avlastning, växelvård, korttidsboende, servicehus, vaktmästarservice, samt dygnetruntboenden.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Antalet äldre i åldrarna 65-79 år kommer successivt att öka under kommande år. Ökningen förmodas bli cirka 18 % vilket kan komma att påverka behovet av resurser.

År	Totalt befolkning i stadsdelen	65-79 år	80- år
2012	37 289	3 147	1 043
2017	38 200	3 506	981

Antal äldre med beviljad insats

Andel personer i åldersgruppen 65-79 år som fick insatser av äldreomsorgen under 2010 var 9,6% . I åldersgruppen över 80 år fick 41,6 % insatser. Den prognos som finns att tillgå anger ingen förändring av behoven under planperioden. Den ökande livslängden innebär att fler får behov av insatser under en längre period och därmed kan ett ökat behov av insatser i framtiden förväntas. Området psykisk ohälsa hos äldre är ett eftersatt område där en samlad strategi behövs för att ge dessa äldre en god och säker omvårdnad. Även antalet personer med demenssjukdom samt hjärt- och kärlsjukdomar kommer att öka. Omvårdnadsinsatserna måste alltmer kombineras med rena sjukvårdsinsatser vilket kräver annan och utökad kompetens bland personalen. För personer med psykisk ohälsa bör andra former av insatser utvecklas bl.a. olika former av boendestöd.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Förändrat behov av dygnetruntomsorg

Vid flera tillfällen har tillsynsmyndigheten (då länsstyrelsen, nu socialstyrelsen) påpekat brister i boendestandarden på Fristad sjukhem. Micasa, som är fastighetsägare, har gjort en utredning som visar att åtgärdande av bristerna blir kostsamma och leder till en minskning av antalet platser från 45 till 25. Stadsdelsnämnden har tagit beslut om att istället avveckla Fristad sjukhem. Avvecklingsprocessen kommer att starta under hösten 2012 och vara slutförd till sista april 2013.

Andelen äldre invandrare med behov av insats kommer att öka. Detta innebär särskilda utmaningar i Spånga-Tensta eftersom många äldre personer med utländsk bakgrund bor här. Det är konstaterat att behov av äldreomsorg och insatser för denna grupp oftast uppkommer tidigt och före 80-årsåldern. Anhörigstödet bör utvecklas utifrån den språksituation stadsdelen har. Under 2010 öppnade en enskilt driven vårdgivare ett äldreboende i Tensta för persisktalande med 18 platser och under 2011 har samma vårdgivare öppnat ett boende för arabisktalande med 18 platser samt även ett boende för personer under 65 år med demensdiagnos, 7 platser.

I Spånga-Tensta utgör de utrikesfödda nästan 60 procent av åldersgruppen 65-79 år, stadsdelen har därmed, tillsammans med Rinkeby-Kista, den högsta andelen utrikesfödda äldre i staden. Ökningen av utrikesfödda äldre har gått snabbast i de invandrartäta områdena och då prognosen visar att denna trend kommer att fortsätta måste man räkna med att andelen äldre med invandrarbakgrund i stadsdelen är betydligt större än 60 procent år 2020.

I samtal med invandrarföreningar har det framkommit att befolkningen i stadsdelen nu känner sig alltmer positiv till tanken att äldre anhöriga flyttar till ett vård- och omsorgsboende. Inom dessa grupper har de äldres behov av heldygnsomsorg tidigare främst mötts genom anhöriganställningar. Denna utveckling kommer troligtvis att vara starkt kopplad till möjligheten att välja äldreboende med språkinriktning.

Personal

För att bibehålla en hög kvalitet inom äldreomsorgen är det viktigt med en hög andel medarbetare som har grundutbildning, vilket merparten av personalen har idag. Med förnyade krav på kompetens behöver personalen vidareutbildning inom alla områden där behovet av insatser kommer att öka, tex inom demensvården och för personer med psykisk ohälsa samt hjärt- och kärlsjukdomar. En plan för kompetensutveckling inom området demens finns och utbildning pågår.

Andel medarbetare med grundutbildning inom hemtjänst framgår av tabellen nedan.

År	Andel fast anställda med utbildning %	Andel timanställda med utbildning %
2010	100	60

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

2011	100	60
------	-----	----

Andel medarbetare med grundutbildning inom äldreboende framgår av tabellen nedan.

År	Andel fast anställda med utbildning %	Andel timanställda med utbildning %
2010	96	70
2011	100	73

Ekonomi

Kostnaderna för äldreomsorg förväntas öka bland annat beroende på att det blir fler äldre-äldre och bland dessa finns ett större omvårdnadsbehov kompletterat med medicinska insatser. Stora pensionsavgångar under den kommande tioårsperioden innebär stor kompetensförlust. Det finns i dag svårigheter att rekrytera välutbildad personal, konkurrensen om denna personal kan innebära förändringar av löneläget.

Prioriteringar och effektiviseringar

I syfte att säkerställa att beställda insatser blir utförda behöver fler uppföljningsbesök göras. En intensifierad uppföljning av biståndsbesluten är nödvändig. För att garantera rättsäkerheten inom biståndsbedömningen ska en översyn göras under planperioden.

Utredningsprocessen ska utvecklas med målsättningen att bli mer transparent samt att få en likställighet i biståndsbesluten. Utredningen ska lyfta fram en helhetssyn där den enskildes livsstil och intressen beaktas. I besluten ska målsättningen med insatserna klart och tydligt framgå för att förenkla och förtydliga utförandet av insatserna. Klagomålshanteringen ska hanteras så att fler synpunkter och klagomål fångas upp och bearbetas. Andra områden som kommer att utvecklas är tillgänglighet och bemötande.

2.5 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning och insatser enligt socialtjänstlagen (SoL), och lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning (LSS) i åldern 0-65 år.

Enligt SKL:s redovisning ökar antalet personer inom LSS personkretsar, detta mycket beroende på att landstinget tillförts medel för utredning och diagnostisering av personer med neuropsykiatriska funktionshinder. För kommunens del innebär det att fler personer får en personkretstillhörighet och är berättigade att söka insatser enligt LSS. För personkrets 1 är daglig verksamhet och bostad med särskilt stöd för vuxna de insatser som har flest ansökningar och det är dessa insatser som även är de mest kostsamma.

Andra typer av insatsstöd till målgruppen måste utvecklas. Boendestöd med speciell pedagogisk inriktning är gynnsamt för den enskilde och ger goda möjligheter till ökad självständighet. Det är dessutom gynnsamt ur ett

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

samhällsekoniskt perspektiv och minskar behovet av bostad med särskilt stöd. I många familjer inom stadsdelen finns en komplexitet i utredningssituationen där alla familjemedlemmar har någon form av funktionshinder och därmed också någon form av insats. Tolk behöver ofta användas då det ofta även finns en språkproblematik.

Personal

Kraven på personalens kompetens ökar ständigt för att de ska kunna utföra ett arbete med god kvalitet. Av den anledningen kommer medarbetarna att vidareutvecklas inom de områden som uppvisar brister eller där nya kompetensbehov uppstår.

Ekonomi

Ökade kostnader förväntas främst inom daglig verksamhet och boende med särskilt stöd.

Prioriteringar och effektiviseringar

Arbete har startat med att utveckla befintliga verksamheter för att möta det behov som finns inom området samt anpassa verksamheternas lokaler till rådande bestämmelser.

Nämnden strävar efter att erbjuda flera olika inriktningar av daglig verksamhet i närhet till hemmet enligt valfrihetsmodellens principer. Ett bredare utbud av verksamheter förbättrar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få stimulans och meningsfull sysselsättning.

Med anledning av valfrihetssystemet finns svårigheter att förutse behovet av boenden inom stadsdelen. Förvaltningen kommer under perioden att eftersöka lämpliga objekt för att möjliggöra skapandet av nya boenden i enlighet med kommunfullmäktiges önskemål, då behovet vida överstiger tillgången. Befintliga verksamheter ska kvalitetssäkras i syfte att bli konkurrenskraftiga på marknaden och därigenom bli attraktiva val både för brukare och personal.

Inom beställarenheten har arbete startat med att utveckla utredningsprocessen för att göra den mer transparent och att erhålla likställighet i biståndsbesluten. Andra områden som kommer att utvecklas är uppföljningsprocessen samt tillgänglighet och bemötande. En översyn av myndighetsutövningen kommer att genomföras när det gäller beslut som är fattade kring personer med boende med särskilt stöd som insats.

Hanteringen av klagomål och synpunkter kommer också att tydliggöras så att de fångas upp och används för att utveckla verksamheterna.

Spånga-Tensta är en invandrartät stadsdel och många personer med annan kulturell bakgrund tar av tradition själva hand om sina anhöriga. Med kommande generationsväxling kommer detta förhållningssätt sannolikt att förändras och ett större behov av insatser, såsom daglig verksamhet samt olika boendeformer kommer att uppstå. Stadsdelen köper idag ett stort antal platser i korttidshem.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Behovet av sådan verksamhet inom stadsdelen bör utredas, en sådan verksamhet skulle då även tillgodose närhetsprincipen.

2.6 Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Stadsdelsnämnden ansvarar för insatser till barn och ungdomar som riskerar att fara illa, för familjerättsliga frågor samt för vuxna med svåra problem som missbruk och hemlöshet. Avdelningen består av både myndighetsutövning och utförarverksamheter och omfattar insatser för barn och ungdomar med familjer, insatser för vuxna missbrukare, familjerätt, familjevård, kontaktmannaverksamhet och arbetsmarknadsinsatser.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Framtida behov är svåra att förutsäga utifrån demografiprognoser, men enligt Migrationsverket är en förväntad ökning av ensamkommande flyktingbarn att vänta, vilket kan ge ökade behov inom Barn- och ungdomsvården. Arbetet med kvinnor som utsatts för våld i nära relationer har under senare år krävt ett stort engagemang och allt mer resurser från individ- och familjeomsorgen. Målgruppens behov täcks idag inte fullt ut med fördelningsnycklarna. En ytterligare svårighet i denna grupp är kvinnofridsärenden där det förekommer en missbruksproblematik hos kvinnan. Det finns svårigheter att tillgå skyddade boenden för gruppen. Den efterfrågan fortsätter troligtvis att öka något även under kommande år. En annan målgrupp med stor problematik där resurser till viss del saknas är unga vuxna (18-25 år). Målgruppens behov täcks idag inte fullt ut med fördelningsnycklarna.

Den missbruksutredning som genomförts av Gerhard Larsson och överlämnats till regeringen under 2011 kan också komma att få konsekvenser för den kommunala missbruksvården, då ett ändrat huvudmannaskap diskuteras. Hur och i sådana fall när en förändring skall ske är dock svårt att uttala sig om i dagsläget.

Barn- och ungdomsutredningar

Antalet påbörjade barn- och ungdomsutredningar ökade från 245 till 284 mellan 2006 och 2008 och steg ytterligare till 303 mellan år 2008 och 2009. 2010 påbörjades 294 ärenden, vilket påvisar att den stigande trenden planat ut och att utvecklingen de senaste två åren är konstant. 2011 påbörjades 272 utredningar vilket styrker den relativt konstanta utvecklingen.

Nämnden ser att behovet av omhändertagande och stöd är mycket stort för denna grupp som tenderar att öka, även efter 18 års ålder då insatserna främst bör inriktas på försörjning och bostad. Under de senaste åren har kunna konstaterats att svårighetsgraden och problematiken är tyngre idag än tidigare, vilket medför ett större resursutnyttjande både vad avser utredningar och insatser.

Beroendevård och socialpsykiatri

Av tabellen nedan framgår att aktuella ärenden inom beroendevården har sjunkit successivt sedan 2006.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Den valfrihetsmodell som infördes inom socialpsykiatrin under 2010 kommer att få en successivt ökad betydelse för verksamheten under planperioden.

Period	Antal ärenden
2006-01-01	339
2007-01-01	320
2008-01-01	327
2009-01-01	305
2010-01-01	266
2011-01-01	263
2012-01-01	237

Ekonomi

Under perioden kommer kostnadsutvecklingen per behandlingsinsats att stiga avseende socialpsykiatrin. Detta medför att ett nytt ramavtal med ökade priser gäller från 2013.

Prioriteringar och effektiviseringar

Främst erbjuds öppenvård då detta är lämpligt. Tillgänglig forskning visar att öppenvårdsinsatser ofta utgör den mest effektiva hjälpen samtidigt som kostnaderna är lägre. En effektivare uppföljning av samtliga insatser säkerställer kvaliteten och kan förkorta vårdtider utan att påverka kvaliteten i insatserna.

2.7 Stadsmiljöverksamhet

Stadsdelsnämnden ansvarar för skötsel och underhåll av parker, naturområden, parkvägar, renhållning och lokala lekplatser. Stadsdelens områden ska upplevas som trygga och trivsamma att bo och verka i. Ambitionen är att utemiljöerna är tillgängliga för alla, lättsköta och med lägsta möjliga driftskostnad.

Området Tensta-Hjulstas karaktär med en stor andel boende från andra kulturer gör att dialog och delaktighet i beslutsprocesser blir särskilt viktiga när det gäller investeringar och skötsel av området. Den förtätade boendemiljön bidrar också till hög nyttjandegrad i områdets parker vilket leder till stort slitage och höga driftkostnader.

Dialog och delaktighet är grunden för stadsdelens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Månatliga trygghetsvandringar och projektet Järva Rent och Snygt är arbetsmetoder som involverar boende att ta ansvar för sin närmiljö.

Även i Spånga-området utformas den fysiska miljön tillsammans med brukarna. Bland annat utformas lekplatser för att vara varierade, spännande och med pedagogisk inriktning. I investeringar beaktas också trygghetsperspektivet. Nämnden har i ett remissvar till trafiknämnden redovisat förslag på prioriteringar av planperiodens investeringar. Nedanstående text är ett sammandrag av detta ärende:

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Förvaltningen har bland alla önskemål främst prioriterat akuta åtgärder som inte inryms inom ordinarie drift- och investeringsbudget samt utgått från Järvalyftets intention och den lokala parkplanen för Spånga och Tensta-Hjulsta. Investeringarna ska även leda till minskade driftkostnader.

Inför 2012 finns flera förslag på investeringar som redovisa under avsnitt 3.2 nedan.

2.8 Ekonomiskt bistånd

Nämnden ansvarar för verksamheten ekonomiskt bistånd genom att utreda behov och fatta beslut enligt gällande lagstiftning. Med respekt för den enskilde biståndstagaren arbetas aktivt för att varje person ska bli helt eller delvis självförsörjande. I arbetet med ekonomiskt bistånd är barnperspektivet centralt.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Spånga-Tensta är en stadsdel som har en mångkulturell sammansättning, med en hög befolkningsgenomströmning i Tensta och Hjulsta. De största befolkningsgrupperna i dessa områden består i dag av människor från Somalia och mellanöstern. En följd av detta är att en infrastruktur i form av skolor, förskolor, affärer med kulturell tillhörighet har vuxit fram. Området har därför blivit attraktivt för vissa befolkningsgrupper att flytta till, vilket påverkar boendesituationen. I dagsläget är trångboddhet ett stort problem, likaså det faktum att c:a 40% av förstagångsbesökarna hos ekonomiskt bistånd saknar eget förstahandskontrakt. Det förekommer att familjer med etablerat boende från andra kommuner väljer att flytta hit, till osäkra boendeformer såsom att vara inneboende, eller icke godkända andrahandskontrakt.

Detta leder allt för ofta till en hemlöshetsproblematik i förlängningen, där särskilt barnen är utsatta. Då socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att inga familjer ska lida nöd, blir konsekvensen i vissa fall att förvaltningen placerar dessa familjer på vandrarhem eller hotell. Detta är ur socialpolitisk synpunkt olämpligt med tanke på barnen, dessutom är det ekonomiskt kostsamt. I mars 2012 bor c:a 100 barn på detta sätt.

På grund av en aviserad lagändring gällande anhöriginvandring kan antalet hushåll och personer i behov av ekonomiskt bistånd komma att öka. Det är svårt att i dagsläget uppskatta hur mycket behovet kommer att öka.

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av antalet bidragshushåll och kostnaden per år för utbetalt ekonomiskt bistånd.

År	Bidragshushåll (antal i december) ¹	Kostnad helår (mnkr) för utbetalt bidrag inkl handläggning ²
2005	1 333	136,5
2006	1 210	132,2
2007	1 127	121,0

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

2008	1 108	120,0
2009	1 211	131,2
2010	1 138	133,6
2011	1 182	137,2

¹ Uppgifter från Utrednings- och statistikkontoret, USK

² Uppgifter hämtade från ekonomisystemet

Ekonomi

Trenden med minskade hushåll, från sommaren 2010 till februari 2011, vände i mars 2011. Antalet hushåll ökade då för att därefter ligga relativt konstant på en högre nivå än föregående år. I dagsläget är det mycket svårt att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna av det ökade antalet bidragshushåll och effekterna av den ökade anhöriginvandringen med anledning av förändrad lagstiftning.

Prioriteringar och effektiviseringar

Arbetet kommer att fokusera på de hushåll som befinner sig i hemlöshet, eller i risk för hemlöshet. Uppskattningsvis 40 % av alla hushåll som är aktuella för ekonomiskt bistånd saknar eget kontrakt, något som speglar omfattningen av problemet med hushåll som riskerar bostadslöshet. Hemlöshetsområde fortsätter att drivas i sin nuvarande form och arbetet bygger på ett helhetstänkande avseende hushållets behov där boendefrågan är central.

Vidare arbetar nämnden riktat med de hushåll som har ett långvarigt bidragsberoende och de hushåll som har de högsta kostnadsvolymerna. Arbetet med FuT fortsätter och har utvecklats genom att samtliga handläggare utbildats. Satsningen har hittills resulterat i en markant ökning av antalet ärenden som uppmärksammas. I mars 2012 fanns 107 pågående ärenden, samt ytterligare 88 ärenden i kö. Förvaltningen avser att fortsätta prioritera arbetet med att säkerställa att rätt person får rätt bidrag vid rätt tillfälle.

Flyktingmottagande

Nämndens övergripande ansvar för flyktingmottagande har upphört då ansvaret från den 1 december 2010 har övergått till staten. Där delas ansvaret av Arbetsförmedlingen som ansvarar för arbetsdelen och Försäkringskassan som sköter utbetalning av det ekonomiska stödet. Nämnden har ansvarat för de flyktingar som var aktuella i verksamheten i december 2010. Även för dessa flyktingar övergår ansvaret till staten i maj 2012.

Nämnden har dock ett fortsatt ansvar för det glapp som kan uppstå i ansvarsfördelningen mellan Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Problem med försörjningen kan uppstå innan den nyanlände erhåller sin första utbetalning av etableringsersättning. Den nyanlände är då hänvisad till ekonomiskt bistånd från socialtjänsten för sin försörjning. Nämnden har också ett ansvar för de flyktingar där etableringsersättningen inte räcker för att upprätthålla en skälig levnadsnivå.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

När det gäller anhöriginvandringen har nya regler och lagändringar aviserats, vilket kan komma att påverka antalet nyanlända flyktingar och nämndens ansvar. Vad eventuella lagändringar kommer att innebära för nämnden är dock osäkert. I dagsläget återsöks faktiska utbetalningar av staten, men kostnaden för handläggning och administrativt stöd belastar respektive nämnd. I dagsläget förväntas 230 anhöriga anlända som anhöriga till hushåll som för närvarande har försörjningsstöd. Utöver denna grupp kommer anhöriga att anlända till hushåll som i dagsläget inte är aktuella för försörjningsstöd. En försiktig uppskattning som förvaltningen har gjort är att denna grupp är åtminstone lika stor som den nyss nämnda, d.v.s ytterligare ca. 250 personer, varav en andel kan förväntas ha behov av ekonomiskt bistånd. Sammantaget kommer ökningen av antalet nyanlända i området, förutom behov av ekonomiskt bistånd, också ha behov av bostäder och annan service. Trångboddheten i vissa delar av stadsdelsområdet är redan idag besvärande och anhöriginvandringen kommer att ytterligare försvåra den situationen. Till detta kommer utökade behov av förskola, fritidsaktiviteter och annan social service.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Med anledning av att ansvaret för flyktingar övergår till staten 31 maj 2012, med undantag för "glappet" och anhöriginvandringen som beskrivs ovan kommer efterfrågan och behovet att förändras under året. Om lagstiftningen ändras och respektive nämnd kommer att ansvara för de anhöriga som ej får flyktingstatus eller etableringsstöd, uppskattar nämnden en ökning i storleksordningen 300-400 personer per månad inom ekonomiskt bistånd.

2.9 Arbetsmarknadsåtgärder

2.9 Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsenheten fortsätter arbetet för att möjliggöra ett effektivare samarbete med Arbetsförmedling och Jobbtorg. Samarbete med Jobbtorg har förbättrats genom att förvaltningens medarbetare vissa dagar kommer att befinna sig på Jobbtorget. Ett ökat fokus på arbetsförmedlingen har påbörjats, då dessa har andra resurser för målgruppen än vad Jobbtorg och Jobbtorgsresurs har.

Sommarjobben är en central del av förvaltningens arbetsmarknadsverksamhet. I kommunfullmäktiges förslag till fördelning i budget 2012 fanns 1,5 mnkr avsatta för feriearbetare. Förvaltningen kommer att söka och extra medel för ytterligare feriearbetare ifrån Järvalyftet för att kunna erbjuda c:a 650 ungdomar jobb. Detta motsvarar alla ungdomar i den aktuella åldersgruppen som kan arbeta under de perioder som kan erbjudas.

2.10 Övrigt

Inget övrigt att rapportera.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

Budgetramarna för 2013 och 2014 bygger på kommunfullmäktiges förslag till budget för planperioden. Budgetplanen för 2015 är densamma som för 2014.

Planerna grundar sig i sin tur på de prestationer som var aktuella våren 2011. I tabellen nedan redovisas planperiodens förändringar. Förändringarna är grundade på ett antagande om minskade prestationer, volymer och allmänna effektiviseringskrav.

Ekonomiska bedömningar

Mnkr	Budget 2012	Plan 2013	Plan 2014	Plan 2015
Driftverksamhet				
Anslag för nämndens verksamhet				
Kostnader	996,0	992,3	991,3	991,3
Drift och underhåll	994,3	990,2	989,1	988,8
Avskrivningar	1,0	1,3	1,4	1,6
Internräntor	0,7	0,8	0,8	0,9
Intäkter	-28,7	-28,7	-28,7	-28,7
Netto	967,3	963,6	962,6	962,6

Förvaltningens nettobudget för driftverksamheten uppgår till 967,3 mnkr för 2012. Enligt kommunfullmäktiges plan kommer nämndens budget att minska med 4,7 mnkr under planperioden 2013 till 2015

Kostnaderna för avskrivningar och internränta kommer enligt förvaltningens egna beräkningar att öka från 1,7 mnkr för 2012 till 2,5 mnkr för 2015. Förvaltningen kommer att begära budgetjusteringar för ökade kapitalkostnader av investeringar inom stadsmiljö.

Förvaltningen beräknar också att kapitalkostnaderna ökar till följd av ökade investeringsutgifter för maskiner och inventarier.

3.1 Drift

Förvaltningen har en ekonomisk bruttoomslutning på cirka 1,1 miljarder kronor. I förvaltningen arbetar cirka 1100 medarbetare och personalkostnaderna utgör ca 50 procent av nämndens nettokostnader vilket motsvarar ca 500 mnkr. Kostnaderna för köp av verksamhet är ca 300 mnkr. Lokalkostnaderna utgör ca 70 mnkr av förvaltningens budget. Förvaltningens kostnader för IT är ca 20 mnkr.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Förvaltningens uppskattar att IT-kostnaderna kommer att öka under planperioden och under de år kommunfullmäktige fortsätter att fördela ut kostnader som tidigare har belastat stadsledningskontorets centrala budget.

Förvaltningen konstaterar att stadens budget för funktionshinder inte är lika hög som de faktiska kostnaderna. Förvaltningen anser att det är viktigt att stadens resursfördelningsmodell speglar de faktiska förutsättningar. Det faktum att inte alla utförare är kopplade till ersättningen enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) är bara ett exempel.

Stadens kostnader för personlig assistans befaras öka med anledning av försäkringskassans restriktivare bedömningar. Om fler personer inte längre anses behöva mer än 20 timmars assistans ökar antalet personer med assistans beviljad av staden och därmed kostnaderna.

Det finns en stor osäkerhet om konjunkturläget och utvecklingen av kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Nämndens kostnader för ekonomiskt bistånd har under flera år kraftigt överstigit den av kommunfullmäktige fördelade budgeten för verksamhetsområdet vilket gör att de brister som finns i fördelningsnycklarna bör justeras. Inom stadsdelsområdet finns t.ex. ett stort antal bidragstagare som är inneboende eller hyr i andra hand i bostadsrättsföreningar. I resursfördelningssystemet anses boende i bostadsrätter inte generera några eller endast ett fåtal biståndstagare vilket skiljer sig markant från det faktiska läget i stadsdelsområdet. Resursfördelningssystemet bör alltså ta hänsyn till det faktiska antalet personer som bor i bostadsrättsföreningar och är i behov av ekonomiskt bistånd. Vidare har noterats att resursfördelningssystemet inte beaktar hög trångboddhet. Problem med trångboddhet har visat sig vara högre i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning jämfört med andra stadsdelsförvaltningar.

3.2 Investeringar

Nedan följer förslag på parkinvesteringar inom Spånga-Tensta i prioritetsordning:

Upprustning parkområden Tensta (1,9 mnkr beviljade till 2011)

Uppskattad total investeringskostnad 5 mnkr

Nämnden ansöker om 3,1 mnkr i investeringsmedel för 2012

I parkplanen för Tensta-Hjulsta beskrivs ett antal platser som har högsta prioritet i parkplanens åtgärdslista. De platser som beskrivs har stora plattytor som ska omföras till parkväg med intilliggande gräsytor. Platserna har högt slitage och underhållskrävande ytskikt. Vissa av trädalléerna kompletteras och planteringarna ska göras mer skötsel effektiva. Även belysningen ses över inom projektet. Första delen av upprustningen startade sommaren 2010.

Aktuella ytor för åtgärder är:

- Parkstråk Enbacksskolan vid skolan samt mot Stora Tenstagränd; platt- och asfaltsytor

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

- Stora Tenstagränd mot Hidinge backe; platt- och asfaltskytor
- Risinge parkstråk; platt- och asfaltskytor
- Ytor vid norra delen vid Hagstråket och Mellingebacken

Upprustning av prioriterade områden enligt parkplan Spånga

Uppskattad investeringskostnad 1,3 mnkr

Nämnden ansöker om 1,3 mnkr i investeringsmedel för 2012

Fördjupad utredning av tre utvalda områden med prioriteringsgrad 1 enligt parkplan Spånga, samt utförande av vissa åtgärder enligt utredningen.

- Solhemsängens skola. Ta fram nytt program för gestaltning. Platsens utformning ses över för att öka vistelsevärdet och skapa en attraktiv park för barn och vuxna. Programmet genomförs i samråd med boende och skola.
- Logvägen. Utred framtida nyttjande av området.
- Uppgårdsvägens lekplats. Utred intresset och möjligheten till för exempelvis en bouleplan eller annan aktivitetsyta.

Upprustning av parkyta vid Kronofogdevägen i Spånga (önskemål från 2008)

Uppskattad investeringskostnad 1,5 mnkr

Nämnden ansöker om 1,5 mnkr i investeringsbidrag för 2012

Området nordväst om Kronofogdevägen bebyggs av bostäder och grönstråket är den naturliga gångvägen till pendeltåg och Spånga centrum. Grönstråket har idag ingen parkkaraktär utan är endast en ren förbindelselänk till Spånga centrum. Viktiga delar är anslutningen till Värsta allé samt området vid boulebanan och motionsanläggningen som utvecklas i samverkan med pensionärsföreningar och pensionärs- och handikappråd till en samlingsplats med inriktning för seniorer. Ombyggnad av Spånga centrums för att förbättra tillgängligheten påbörjades våren 2010. Trafikkontoret är ansvarigt för projektet.

Gungpark vid Hjulsta torg (önskemål från 2010)

Uppskattad investeringskostnad 3 mnkr

Nämnden ansöker om 3 mnkr i investeringsbidrag för 2012

Även denna yta har högsta prioritet i parkplanen. Den långsmala plattytan väster om Hjulsta torg är idag en stor "plattöken". Ett sfäriskt format klätternät omgivet av ett stort antal gungor av olika utseende placeras ut på ytan för att skapa en naturlig samlingsplats för den yngre generationen. De planteringar som utförs ska vara mer skötleffektiva och belysningen ses över i samband med ombyggnationen.

Pumphus för plaskdamm vid Erikslunds parklek (önskemål från 2010)

Uppskattad investeringskostnad 2,8 mnkr

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Nämnden ansöker om 2,8 mnkr i investeringsbidrag.

Erikslunds parklek är en mycket välbesökt parklek i stadsdelen och plaskdammen utgör en av grundstenarna i parkleksverksamheten. Ombyggnationen behövs akut för att uppfylla miljökrav och arbetsmiljölagstiftning för att undvika stängning av plaskdammen.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

Inget att redovisa.

4. Övriga redovisningar

Kompetensförsörjning för att skapa en attraktiv, trygg och modern arbetsplats

Förvaltningen står inför stora generationsskiften vilket innebär omfattande rekryteringsbehov, främst inom yrkesgrupperna förskollärare samt omvårdnadspersonal. En utmaning är att tillvarata det mångkulturella perspektivet i än högre grad än i dag vid rekryteringar.

Projektet verksamhet och hälsa kommer under perioden att implementeras i den ordinarie verksamheten, utmaningen består då av att involvera fler enheter i projektets arbetsmetoder genom resultatdialoger och medarbetaråtaganden. Detta leder till större delaktighet hos medarbetarna vilket på sikt ökar frisknärvaron.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Enligt direktiv från stadsledningskontoret ska nämnderna särskilt redovisa hur kommunfullmäktiges mål om 100 nya omsorgslägenheter uppfylls och redovisa faktisk och pågående utbyggnad 2012-2015 på objektsnivå. Även möjliga utbyggnadsprojekt som nämnden inte avser att utnyttja/pröva ska redovisas samt skälen för detta. Hinder som eventuellt försvårar utbyggnaden, både ur ett lokalt perspektiv och på statsövergripande nivå ska också redovisas.

I direktiven ligger också ett uppdrag att särskilt redovisa stadsdelsförvaltningens administrativa lokaler ur effektivitetssynpunkt med kostnader, antal arbetsplatser och ytor. Det ska framgå vilka definitioner och avgränsningar som gäller för att lokalen ska räknas som "administrativ lokal". Nämnderna ska även redovisa planerade eller potentiella effektiviseringsmöjligheter och eventuella hinder som försvårar en övergång till mer optimala lösningar.

Den befolkningsprognos som tillhandahållits av Sweco bygger på det faktiska befolkningsunderlaget per den 2010-12-31, varför bedömningarna nedan kan vara något osäkra. I övrigt utgår planen från det lokalbestånd som var aktuellt den 1 mars 2012.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Sammanfattningsvis kan konstateras att det under planperioden, 2012-2015, endast beräknas färdigställas ett fåtal av de pågående projekten för nya bostäder. Den stora nybyggnationen i Bromstens industriområde har skjutits framåt ytterligare och projektet förväntas nu påbörjas 2016.

Förvaltningen bedömer att införande av valfrihetsmodellen inom äldreomsorgen kan leda till en minskad efterfrågan på boendeplatser inom stadsdelen. Framtida behov av bostäder avsedda för personer med funktionshinder bedöms som svåra att prognostisera utifrån befolkningsprognoser. Förvaltningen bedömer dock att behovet av omsorgslägenheter kommer att öka något under planperioden.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra faktorer som förändrar behovet av lokaler

Förskola

Sweco prognostiserar att antalet förskolebarn inom stadsdelen minskar med 67 barn fram till 2015. Antalet barn i Tensta minskar med 146 barn samtidigt som antalet barn i övriga stadsdelsområden ökar med 80. Detta beror till stor del på den utbyggnad av bostäder som sker under planperioden i Bromsten, Solhem samt Flysta samtidigt som en liten minskning på 10 barn förväntas i Sundby. Redan i dagsläget saknas dock förskoleplatser i Solhem. Det är dock svårt att hitta lämplig mark för tillfälliga paviljonger i avvaktan på permanenta byggnader.

I det nya bostadsområdet kvarteret Hedvig 5 i Solhem planeras 65 lägenheter stå färdiga 2014. Ytterligare ett bostadsområde planeras i samma kvarter på tennishallens mark med 150 lägenheter samt en permanent förskola med fyra avdelningar, men denna byggnation har skjutits fram i tiden och beräknas nu bli färdigställd successivt från år 2016. Tre tillfälliga förskoleavdelningar som i nuläget ligger på marken intill tennishallen enligt ovan måste rivas senast när byggnationen påbörjas 2014/2015. Eftersom trycket på förskoleplatser i Solhem redan är stort, avser förvaltningen utreda om någon ytterligare tillfällig förskoleavdelning kan placeras invid nuvarande paviljonger, i avvaktan på den försenade byggnationen ovan. Förvaltningen kommer att ansöka om medel för projekteringskostnader för denna paviljong i tertiärrapport 1.

Sedan 2009 har planering pågått för att uppföra en byggnad i Solhem i kvarteret Mandelblomman som skall innehålla en förskola med fyra avdelningar samt ett äldreboende. Båda verksamheterna ska drivas i privat regi av Pysslingen AB respektive Carema Care. Stadsplaneändringen, som är en förutsättning för denna byggnation antogs i Stadsbyggnadsnämnden i september 2011, men har överklagats av ägaren till en grannfastighet till Länsstyrelsen. Om överklagandet bestrids beräknas byggnaden kunna bli färdigställd för inflyttning till hösten 2013.

Byggnation av 600 studentlägenheter planeras i kvarteret Ferdinand i Sundby med successivt färdigställande utanför planperioden mellan åren 2017 – 2020.

Invid Spångaviadukten nära Spånga centrum planeras 100 bostäder utanför planperioden med färdigställande 2017 – 2018.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

I kvarteret Idun i Bromsten planeras 36 hyreslägenheter att stå färdiga 2014.

I Bromstens industriområde planeras byggnation av i första hand 520 lägenheter i kvarteret Bromstens Gård. Dessa planer har skjutits fram i tiden, nu med successivt färdigställande mellan 2016 – 2018. Senare planeras ytterligare ca 1000 lägenheter i området. En förskola i kvarteret Eskil i Bromstens finns redan projekterad för åtta avdelningar som anpassades i enlighet med tidigare planeringshorisont. Förvaltningen kommer att utreda möjligheten att placera en tillfällig paviljong med två förskoleavdelningar på Spånga IP eftersom behov redan finns av ytterligare platser. Det är annars ont om lämplig mark i Bromsten.

Därutöver planeras i Tensta 45 hyreslägenheter i kvarteret Vämlinge som beräknas vara färdigställda 2013.

I Tensta sjunker barnantalet och behovet av förskoleplatser minskar. Förvaltningen har dock ett stort behov av att avveckla ett flertal äldre lägenhetsförskolor i området, som bland annat har undermålig ventilation och därmed inte uppfyller kraven på hälsosam miljö. Av denna anledning har nu en utredning startats om att istället bygga en ny förskola med åtta avdelningar i kvarteret Lilla Tensta bakom Tensta gymnasium. Den beräknas kunna bli färdig cirka 2014/15. Förvaltningen kommer att ansöka om medel för projekteringskostnaderna under 2012 i tertialrapport 1.

Äldreomsorg

Antalet äldre i åldrarna 65-79 år kommer att successivt öka under planperioden med cirka 300 personer. Åldrarna däröver förväntas däremot minska med cirka 50 personer. Olika tillsynsmyndigheter har vid ett flertal tillfällen påpekat brister på boendestandarden på Fristad Sjukhem, bland annat att de boende inte har egna hygienutrymmen och kök. Den utredning som Micasa har gjort, redovisar att åtgärderna av bristerna blir alltför kostsamma och dessutom leder dessa till en minskning av platserna från 45 till 25. Stadsdelsnämnden beslöt därför våren 2011 att en avvecklingsplan skulle göras och att uppsägning av sjukhemmet från och med maj 2013 skulle ske. Som ovan nämnts planeras en byggnation för vård- och omsorgsboende i kvarteret Mandelblomman i Spånga, som Carema Care kommer att driva helt i privat regi med 36 boende. Byggnaden beräknades först kunna bli klar för inflyttning kring årsskiftet 2012/13, men denna tidpunkt måste nu flyttas fram till hösten 2013, då stadsplaneändringen överklagats av en granne. Förvaltningen kommer att ansöka om medel i tertialrapport 1 för att täcka kostnader som uppstår i samband med omstruktureringen och avvecklingen av sjukhemmet.

Förvaltningen bedömer att behovet av äldreomsorg kommer att öka för många äldre personer med utländsk bakgrund. Under 2010 öppnades ett äldreboende för persisktalande med 18 platser och i början av 2011 ytterligare ett boende med samma platsantal för arabisktalande personer. Båda bedrivs i privat regi i Tensta servicehus.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Omsorg om personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning

Förvaltningen bedömer att antalet brukare kommer att öka över tiden. För att möta detta behov har förvaltningen gjort intresseanmälningar till framtida fastighetsägare i Bromstens industriområde, med önskemål om två nya gruppboendestäder för 2x5 boende samt 5 – 6 serviceenheter. Ytterligare en intresseanmälan för en gruppboestad med fem platser kommer att lämnas så snart det står klart vem som blir fastighetsägare. Dessa projekt ligger utanför planperioden.

Staden köper idag ett stort antal platser i korttidshem. Förvaltningens behov av sådan verksamhet behöver utredas utifrån närhetsprincipen. En utredning föreslås för att undersöka lämpligheten att omvandla någon av de ovan nämnda lägenhetsförskolorna i Tensta till korttidshem med fem platser. Det bör också utredas om någon av dessa lägenhetsförskolor efter nedläggning kan byggas om till gruppboestad för personer med funktionsnedsättning, med fem platser.

5.3 Kapacitet

Förskola och fritid

Förskoleverksamheten omfattas av 8 enheter på 46 olika adresser, samt fyra öppna förskolor och tre familjedaghem. Den totala förhyrda ytan är 24125 kvm och den totala hyreskostnaden är 25,3 mnkr. Den genomsnittliga hyreskostnaden är 1048kr/kvm/år

Antalet inskrivna i förskoleverksamheten per den 1 mars 2012 var 2196.

Äldreomsorg

I dagsläget bedrivs vård- och omsorgsverksamhet i form av sjukhemsboende, gruppboende, äldreboende i servicehus, dagverksamhet samt hemtjänst för äldre. Sjukhemsboende finns i Fristad Sjukhem med 45 platser. I angränsande byggnader finns gruppboenden för äldre dementa med 22 platser, som drivs på entreprenad. Därutöver finns 153 platser i servicehuslägenheter som också drivs på entreprenad.

I Tensta servicehus finns idag endast 48 servicehuslägenheter i stadsdelsregi. Därtill bedrivs verksamhet med 40 platser i demensboende och sju korttidsplatser på entreprenad. Det finns ytterligare 18 platser i äldreboende för persisk- respektive arabisktalande samt sju platser för yngre dementa som drivs av privat aktör.

Omsorg om personer med psykiskt och fysiskt funktionshinder

Verksamheten omfattar 45 platser (LSS), varav 35 i gruppboenden och tio i serviceenheter samt platser i daglig verksamhet. Dessutom finns 48 platser (SOL) i gruppboenden för psykiskt funktionshindrade.

Det finns faktorer som innebär eller kan komma att innebära kapacitetsminskning av befintliga platser i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, som beskrivs nedan.

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

Vid Solhems gruppboestad har två av totalt åtta platser reducerats på grund av myndighetsbeslut, som anger att det högst ska vara 5-6 platser i en gruppboestad för funktionshindrade personer. Detta medför ökade kostnader för stadsdelsförvaltningen, i form av minskade hyresintäkter samt ombyggnads- och återställningskostnader under 2012 i lokalen.

Vidare har Flysta gruppboestad fått anmärkningar på att den inte uppfyller Boverkets normer för lägenheter, då de bland annat inte har fullständiga kök. En ombyggnad av den före detta förskolebyggnaden blir komplicerad med evakuering av de boende och innebär stora kostnader för förvaltningen som inte kan läggas på hyran för de boende.

Myndigheterna har anmärkt på att Stranninge gruppboestad ligger inbyggd i Tensta servicehus. Detta är inte förenligt med normen som säger att gruppboestäder för funktionshindrade egentligen skall vara inbyggda bland vanliga bostäder. Detta går inte att bygga bort, varför alternativet kan bli ett ersättningsboende.

En konsekvens av ovannämnda problem kan bli att den utbyggnad av 24 nya platser som redovisas i 5.2 ovan istället måste ianspråktagas som ersättningsbostäder. Det kan i sin tur leda till att antalet platser inte ökar i samma takt som uttrycks i kommunfullmäktiges indikator.

Ett annat hinder för utbyggnaden av nya gruppboestäder är att dessa erfarenhetsmässigt medför höga hyreskostnader varför de, trots stimulansbidrag, är svåra att inrymma i stadsdelsförvaltningens budget. Av den anledningen bör stimulansbidragen höjas väsentligt, så att fastighetsägarens investeringskostnader kan sänkas och därmed förvaltningens hyreskostnad.

Individ och familj

Förvaltningen har i nuläget ett hundratal försökslägenheter och träningslägenheter. Dessa hyrs ut av stadsdelen till de boende i andra hand. Behovet av denna form av boende beräknas öka under planperioden.

Ekonomiskt bistånd

År 2009 inrättades ett boende för hemlösa i en ombyggd förskolelokal i Tensta.

Administration

Förvaltningens administration har lokaler på Fagerstagatan 15 (huvudkontor) och Avestagatan 29 (äldre- och funktionshinder). Den sammanlagda hyran för dessa lokaler är 5,3 mnkr och lokalytan är 3793 kvm, vilket ger en genomsnittlig hyra på 1397 per kvm och år. Antalet anställda i dessa lokaler är 169 personer som innebär cirka 22 kvm per person. Till administrationen räknas också medborgarkontoret på Tenstagången 49. Hyran för denna lokal är 0,6 mnkr och ytan är 356 kvm. Sju personer är anställda i denna lokal med publika ytor. Totala lokalhyran för administrationen är 5,9 mnkr.

Av de centrala direktiven framgår att begreppet ”administrativ lokal” ska definieras och avgränsas. Stadsdelsförvaltningen har valt att definiera en administrativ lokal som en lokal som innehåller både en lednings- och Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015

beställarfunktion. Lokaler som till större delen innehåller terapeutisk- eller behandlande verksamhet och som hör till utförarfunktioner räknas inte som administrativa.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Förskola och fritid

Under planperioden 2012-2015 beräknas enligt ovan finnas ett behov av ytterligare ca sex förskoleavdelningar i Solhem.

Äldreomsorg

Som ovan nämnts under rubrik 5.2 planerar förvaltningen avveckla Fristad Sjukhem till senast 30 april 2013 då vitesföreläggande annars är överhängande.

Omsorg om personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning

Den planerad nybyggnationen i Bromstens industriområde har som tidigare nämnts senarelagts. De tre gruppbestäderna och 5-6 servicelägenheter som förvaltningen planerat ska tillkomma i området beräknas nu vara byggda först 2018-2020. Därtill planerar förvaltningen att undersöka om det skulle kunna fungera att bygga om några lägenhetsförskolor i Tensta till korttidsboende och/eller grupp-bostad.

Ekonomiskt bistånd

Det finns ett stort behov av bostäder för hemlösa personer under planperioden.

Administration

Förvaltningens anser att huvudkontoret bör vara beläget i Tensta centrum. Det ger bättre tillgänglighet för merparten av besökarna samtidigt som det gynnar det lokala näringslivet och den service som finns i stadsdelen. Med anledning av det utreds möjligheterna att lokalisera all administration till en gemensam lokal i Tensta centrum. Utifrån fastighetskontorets utredning föreslås att den gamla skolbyggnaden i kvarteret Kämpinge rivs och ersätts med ett nytt stadsdelskontor. Stadsdelsnämnden godkände inriktningsförslaget i september 2011 och Kommunfullmäktiges ekonomiutskott i november 2012. I förslaget ingår också ett förslag om att samlokalisera ett nytt kontor för Arbetsförmedlingen med det nya stadsdelskontoret.

Den lokal som beställarenheten inom äldre- och funktionshinder nyttjar på Avestagatan 29, bedöms som onödigt stor varför den avvecklas. Som en konsekvens av det flyttar beställarenheten till lokaler på Fagerstagatan 15 vilket också är positivt ur ett verksamhetsperspektiv.

5.5 Kostnadsutveckling

Förskola och fritid

Hyreskostnaderna per år för sex nya förskoleavdelningar kan beräknas till ca 3 mnkr.

Äldreomsorg

Hyreskostnaderna per år beräknas minska med ca 2,3 mnkr beroende på avvecklingen av Fristad Sjukhem.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Då utbyggnaden av bostäder i Bromsten skjuts fram, utanför planperioden, beräknas inga nya hyreskostnader uppstå.

Ekonomiskt bistånd

Inga nya hyreskostnader beräknas uppstå.

Individ- och familj

Inga nya hyreskostnader beräknas uppstå.

Administration

Hyran har preliminärt uppskattats till 1900 kr per kvm och år för den planerade nya administrationslokalen i Tensta i samband med inriktningsärendet jämfört med nuvarande hyresnivå på 1400 kr per kvm och år. I och med att samutnyttjande av många funktioner kommer att kunna ske i det nybyggda kontoret torde en effektivare yta istället kunna kompensera en del av skillnaden i hyresnivån per kvm enligt ovan. Tidpunkten för färdigställandet av byggnaden har preliminärt beräknats till hösten 2014.

5.6 Övrigt

Projekt "energieffektivisering" inom verksamhetsområdet Förskola

Nämnderna skall enligt kommunfullmäktiges mål arbeta mot en långsiktigt hållbar miljö. Spånga-Tensta har med anledning av det arbetat för att minska elförbrukningen på samtliga förskolor och därmed långsiktigt minska kostnaderna.

Under 2011 investerade förvaltningen i nya torkskåp med kortare och effektivare torktid i ett tiotal förskolor. Investeringskostnaden uppgick till ca 0,6 mnkr. Förvaltningen planerar att under 2012 byta ut resterande torkskåp i övriga förskolor.

Bilagor

- Bilaga 01 - Sdn03

Underlag för budget 2013 med inriktning 2014 och 2015